

TE-palvelut 2024

Kysely kunnille uudesta matalan kynnyksen palvelusta

Kuntakyselyn raportti
Marraskuu 2024

Tietoa kuntakyselystä ja sen kohderyhmistä

- Kysely toteutettiin Kuntaliiton ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyössä.
 - Kysely pohjautuu hallitusohjelman kirjaukseen ja on osa TEM:n selvitystä, jolla kartoitetaan tarvetta ja sisältöjä mahdolliselle uudelle matalan kynnyksen työvoimapalvelulle.
 - Kuntaliiton osalta kysely on osa TE24-muutostukea.
- Kysely oli suunnattu kuntien työllisyysasioista vastaaville henkilöille.
- Kyselyn jakelussa hyödynnettiin eri kanavia: valmistelijoiden Howspace-alustaa, kuntaverkostoja ja sosiaalista mediaa.
- Kysely oli avoinna 15.–30.6.2024
- Kyselyyn saatiin 125 vastausta. Tietoa kyselyyn vastanneista löytyy dioilta 22–25.

Poimintoja tuloksista 1/2

- **Yksi kyselyn päähuomioista: vastaajien mielestä palvelujen vaikuttavuudessa on paljon parantamisen varaa.**
- Kyselyn tulokset osoittavat tarpeen uudenlaisille palveluille ja palvelukokonaisuuksille mm. toimintaympäristön muutosten vuoksi. Nykyisiä ja järjestämislaissa säädettyjä lakisääteisiä palveluja ei koeta riittäviksi.
- Kokemukset nykyisten palvelujen vaikuttavuudesta vaihtelevat vastanneiden välillä sekä asiakasryhmittäin.
- Palvelujen asiakaslähtöisyyttä sekä joustavuutta on tarve vahvistaa. Kunnissa kaivataan mahdollisuutta räätälöidä palveluja ja palvelupolkuja entistä vahvemmin asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.
- Uudenlaisia tukitoimia tai palveluja tarvitaan monille eri kohderyhmille.
- Palvelujen vaikuttavuuden osoittamiseen on tärkeää kiinnittää jatkossa entistä enemmän huomiota.

Poimintoja tuloksista 2/2

- Palveluja on vastaajien mukaan tärkeää kehittää kokonaisuutena. Mahdollisen uuden palvelun toivotaan eroavan selkeästi kuntouttavasta työtoiminnasta.
- Mahdolliselle uudelle palvelulle tulisi määritellä enimmäiskesto, mutta kesto tulisi voida suunnitella asiakkaan tarpeiden mukaisesti.
- 75 % vastanneista näkee, että yrityksillä tulisi olla mahdollisuus tuottaa palvelua. Yritysyhteistyön vahvistaminen nousee kyselyssä kehityskohteena esille laajemminkin.
- 95 % vastanneista näkee, että asiakkaalle tulisi maksaa palvelussa kulukorvausta.
- Yli 70 % vastanneista on sitä mieltä, että uusi palvelu tulisi rahoittaa 100 % kunnille.

**Kyselyssä ei kysytty kuntouttavan työtoiminnan kehittämistä, mutta siihen saatiin runsaasti kommentteja. Kommentit on toimitettu asiasta vastaavalle sosiaali- ja terveysministeriölle.*

Pohdintaa tuloksista 1/2

- Kyselyn aineisto on runsas ja monipuolinen; vastaukset saatiin yli 100 kunnasta. Maantieteellisesti ja kuntakoon perusteella tarkasteltuna vastaajien joukko on moninainen. Avoimissa vastauksissa on laajasti erilaisia näkemyksiä ja kokemuksia, joista osa liittyy hyvinvointialueiden vastuulla olevan kuntouttavan työtoiminnan kehittämiseen.
- Suuri osa koki, että uudenlaisia asiakkaiden erityistarpeisiin vastaavia palveluita ja palvelukokonaisuuksia tarvitaan. Palvelujen monipuolisuutta ja joustavuutta pidetään tärkeänä, jotta palveluilla voidaan vastata erilaisten kohderyhmien tarpeisiin.
- Toisaalta vastausten perusteella syntyi kuva, että nykyisiä palveluja ei ehkä käytetä niin laajasti ja monipuolisesti kuin mitä nykyinen laki mahdollistaa. Vastauksissa tuotiinkin esille myös tarve nykyisten palvelujen paremmalle poluttamiselle, rinnastamiselle ja yhdistämiselle sekä olemassa olevien palvelujen paremmalle hyödyntämiselle.

Pohdintaa tuloksista 2/2

- Kyselyn vastausten moninaisuus kuvaa työvoimapalvelujen käytön tilanteen moninaisuutta eri alueilla. Lisäksi vastauksista näkyy, että toimintaympäristön muutoksessa tarvitaan uudenlaisia palveluita ja erityisesti joustavuutta ja mahdollisuutta räätälöidä palveluita ja palvelukokonaisuuksia entistä vahvemmin asiakkaiden tarpeista.
- Kun kyselyssä kysyttiin näkemyksiä palvelujen vaikuttavuudesta, esimerkkinä oli mainittu valmennukset ja työkokeilut. Tämä mahdollisesti osaltaan ohjasi vastauksia koskemaan vain em. palveluja.
- Kyselyssä nousi esiin TYM-palvelujen* palvelukokonaisuus (mm. työ- ja toimintakyvyn arvioinnit, valmennus) sekä huoli nykyisestä kuntouttavasta työtoiminnasta.

*TYM-palvelut: monialaisen tuen yhteistoimintamalli (työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kela), joissa yhteensovitetaan työvoimapalveluita, sosiaali- ja terveystalvveluita ja Kelan kuntoutuspalveluita

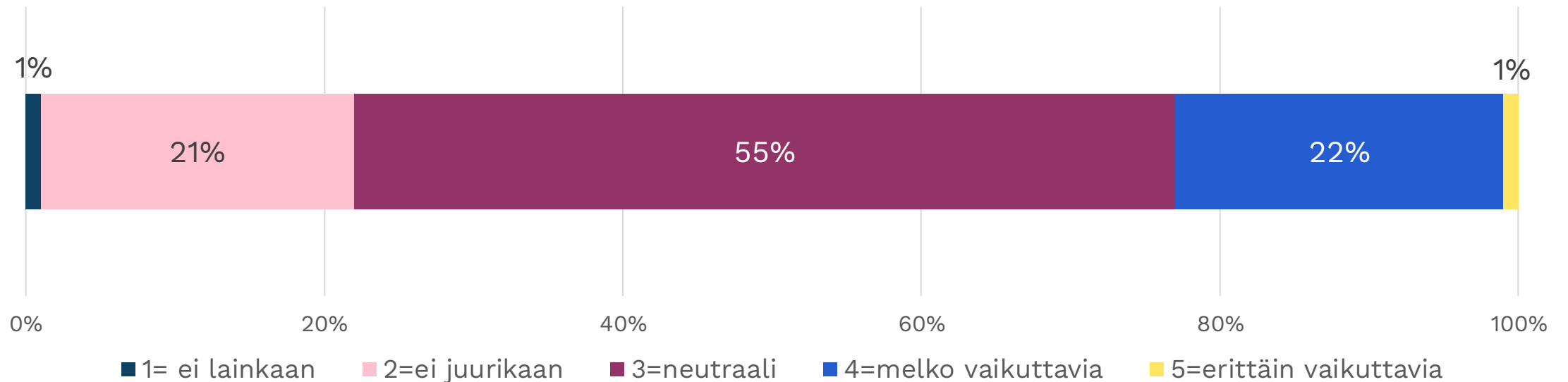
Kyselyn tulosten hyödyntäminen ja seuraavat askeleet

- Kyselyllä saatiin hyviä aineksia mahdollisen uuden matalan kynnyksen palvelun jatkokehittämiseen.
- Lisäksi saatiin hyvää aineistoa hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevan kuntouttavan työtoiminnan kehittämiseen.
- Kyselyn tuloksia käsitellään ja hyödynnetään Kuntaliitossa, työ- ja elinkeinoministeriössä sekä sosiaali- ja terveysministeriössä.
- Kuntaliitto on suunnitellut jatkokehittämisen tueksi laaja-alaisen kehittäjäryhmän perustamista. Se koottaisiin kuntien ja muiden tahojen edustajista.

Kyselyn tuloksia

Miten vaikuttavia julkiset työvoimapalvelut, esimerkiksi valmennukset ja työkokeilut, ovat sisällöltään nykyisin?

Vastaajien määrä 124

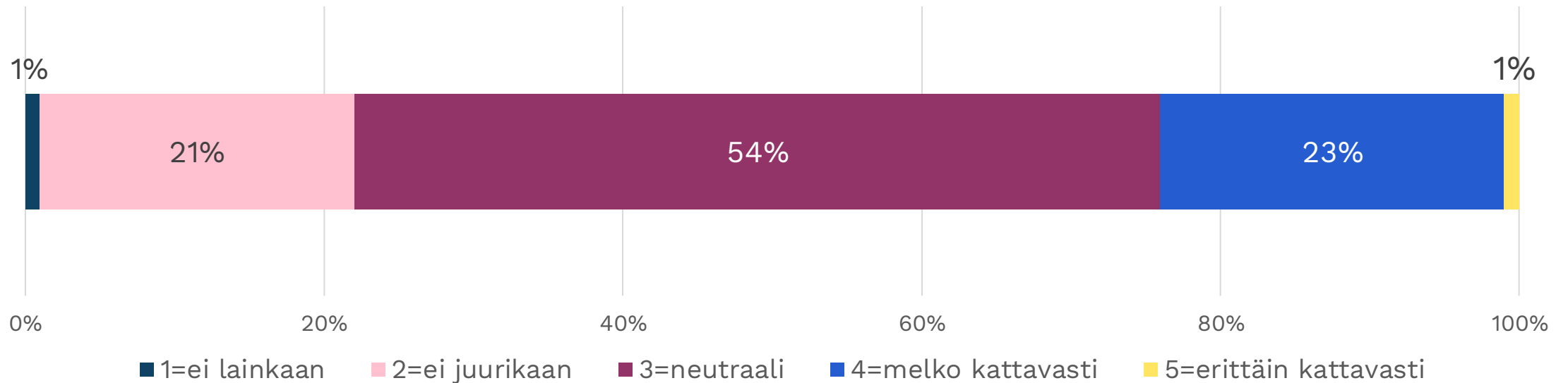
Miten vaikuttavia julkiset työvoimapalvelut, esimerkiksi valmennukset ja työkokeilut, ovat sisällöltään nykyisin?

Nostoja avoimista vastauksista

- Vaikuttavuus kaikissa palveluissa vaihtelee asiakasryhmien välillä.
- Valmennusten laatuerot ovat suuret.
- Työkokeilut nähdään usein myönteisesti mutta kohderyhmästä riippuen myös negatiivisesti. Yritysten rooli tärkeä.
- Sidos yrityksiin on yleisesti heikko.
- Myös asiakkaan oma tilanne ja motivaatio vaikuttaa keskeisesti siihen, onko palveluilla vaikuttavuutta.
- Mittarit vaikuttavuuden mittaamiseen puuttuvat.
- Palvelujen yhdistäminen asiakaslähtöiseksi kokonaisuudeksi (esim. työkokeilu + valmennus) koetaan vaikuttavammaksi.

Vastaajien määrä 89

Miten kattavasti järjestämissä säädetyt lakisääteiset palvelut edistävät tulevaisuudessa asiakkaiden työllistymistä?

Vastaajien määrä 120

Miten kattavasti järjestämislaissa säädetyt lakisääteiset palvelut edistävät tulevaisuudessa asiakkaiden työllistymistä?

Nostoja avoimista vastauksista

- Palvelut ovat vanhentuneita, ja osa on häviämässä.
- Nykyiset palvelut eivät riitä. Palveluja pitää uudistaa.
- Toimintaympäristön muutos edellyttää uusia palveluja.
- Työssäoloehdon poistuminen palkkatuetusta työstä vaikuttaa asiakkaan halukkuuteen ottaa palkkatuettua työtä vastaan.
- Pelkkä palveluiden siirto valtiolta kunnille ei tee palveluista vaikuttavampia.
- Palvelujen kokonaisuus – kuntien ekosysteemin hyödyntäminen jatkossa.
- Joustavuutta ja asiakaslähtöisyyttä palveluihin, harkinnan mahdollisuutta enemmän asiakasprosesseihin.
- Tukitoimien kaventuminen ja tiukka palvelusääntely haasteena kunnallisten palvelujen suunnittelussa.

Mille kohderyhmälle erityisesti tarvittaisiin uudenlaisia tukitoimia/palveluja?

Nostoja avoimista vastauksista

- Työmarkkinoiden käytettävissä oleviat henkilöt, jotka eivät työllisty vielä itsenäisesti
- Työnhakijat, joilla ei ole vakavia esteitä työllistymisessä
- Pitkäaikaistyöttömät, vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat, heikommassa asemassa olevat, osatyökykyiset
- Nuoret: koulutusta vaille olevat, vastavalmistuneet ja henkilöt, joilla on toimintakyvyn haasteita
- On tärkeää tunnistaa työkyvyttömät ja työkykyiset -> oikean palvelun ja tuen piirissä oleminen
- Ei pitäisi olla tarkkoja määrittelyjä, asiakaslähtöisyys palveluissa eli palveluiden suunnittelu ja räätälöinti asiakkaalle

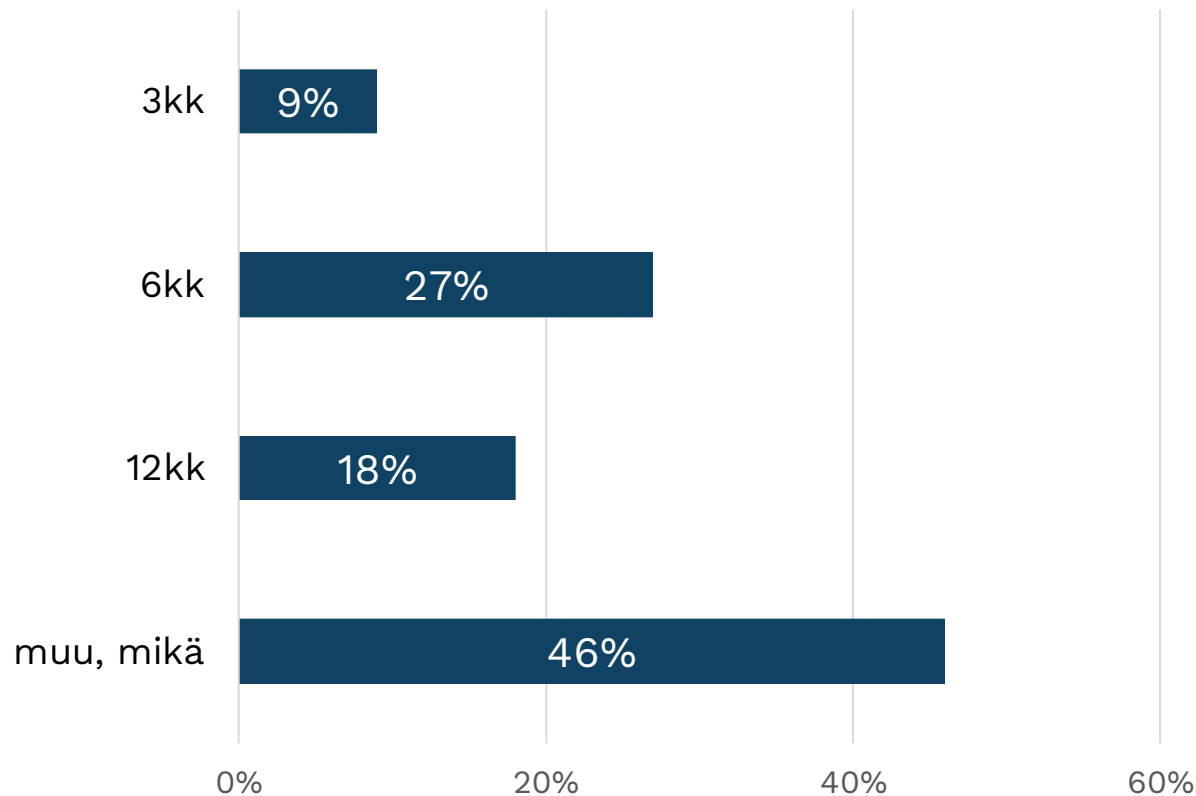
Millaisille palveluille olisi tarvetta, ja millaisia ne olisivat sisällöltään?

Nostoja avoimista vastauksista

- Matalan kynnyksen palvelut
- Joustavat palvelukokonaisuudet, joissa voidaan yhdistellä erilaisia elementtejä (esim. työkokeilu-tyyppinen palvelu + työhön valmennus + työvalmennus)
- Työelämälähtöinen yksilö- ja ryhmävalmennus
- Valmentajat, jotka ovat eri tavoin työllistymisen tukena

- Nykyiset palvelut ovat liian byrokraattisia ja säänneltyjä.
- Työkyvyn arviointiin tarvitaan resursseja. (hyvinvointialue)
- Tiivis yhteistyö työnantajien kanssa on tärkeää.

Mikä seuraavista olisi sopiva kesto uudelle palvelulle?

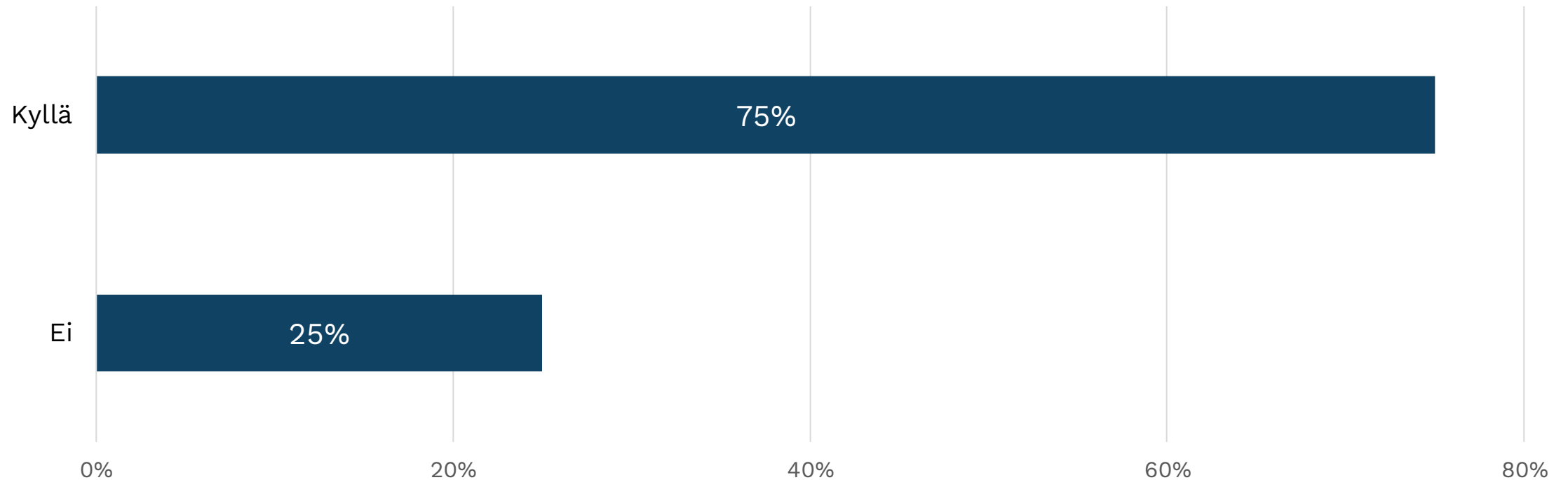
Vastaajien määrä 121

MUU, MIKÄ?

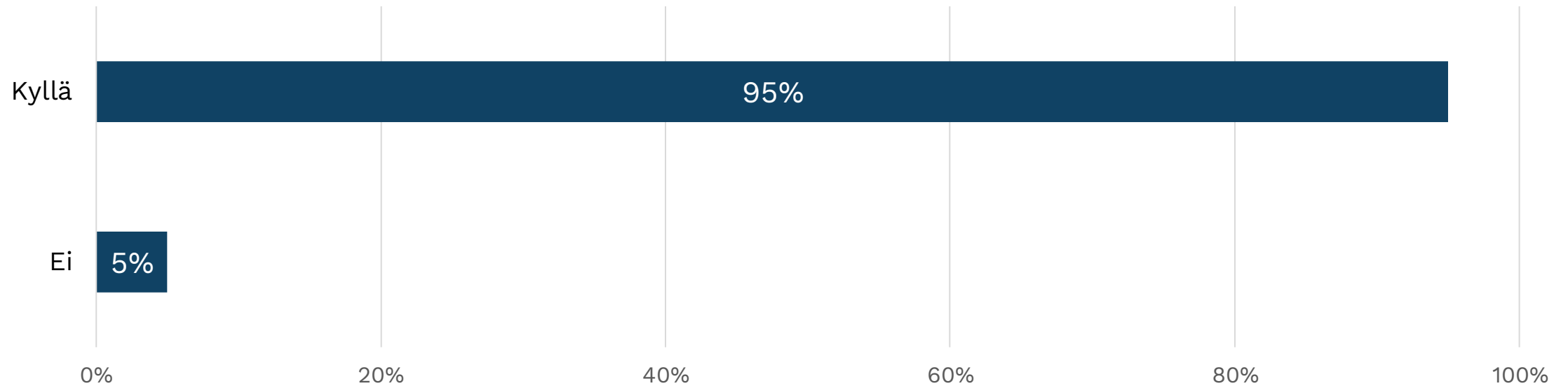
NOSTOJA AVOIMISTA VASTAUKSISTA:

- Yksilöllinen palvelun kesto
- Todellisen tarpeen mukaan
- Maksimissaan vuosi
 - Vastauksissa (21 kpl) tuli esiin erilaisilla vaihteluväleillä maksimissaan 12 kk kesto.
- **Suurimman osan mielestä maksimissaan 12 kk on sopiva kesto.**

Tulisiko yrityksillä olla mahdollisuus tuottaa palvelua?

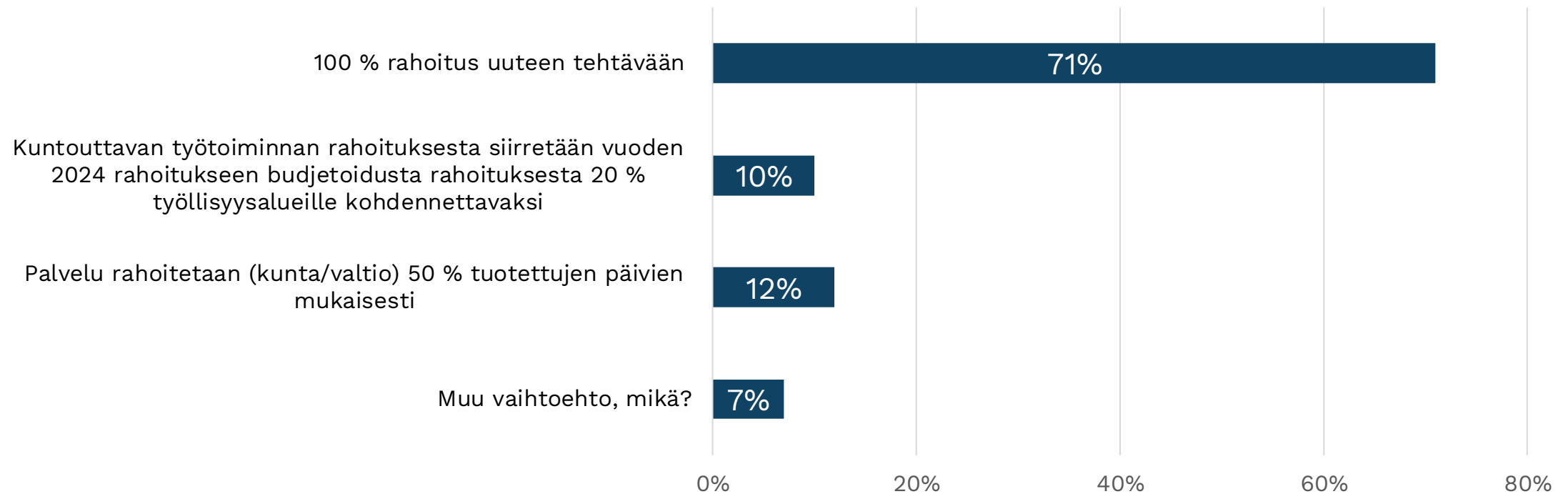
Tulisiko uuden matalan kynnyksen palvelun asiakkaalle maksaa palvelun ajalta kulukorvaus, ellei hän ole palkkatuetussa työssä?

Vastaajien määrä 122

Mahdollinen uusi palvelu olisi jatkossa yksi palvelu muiden palveluiden joukossa, jota rahoitetaan VOS-osuudella ja se olisi osa kuntien talousraportointia.

Mikä olisi mielestäsi oikea tapa rahoittaa palvelu?

Vastaajien määrä 120

Millaisia ajatuksia esitetty uusi matalan kynnyksen palvelu herättää, mitä muuta haluat nostaa esiin?

Nostoja avoimista vastauksista

- Palvelun pitää erota selkeästi kuntouttavasta työtoiminnasta. Täytyy luoda selkeät mallit siitä, mitä palvelua käytetään missäkin tilanteessa. Uudesta palvelusta ei saa tulla kuntouttavan työtoiminnan korvaajaa hyvinvointialueen resurssien puutteessa.
- Tarvitaan uusia joustavia tapoja työllistämiseen, malli saa kannatusta. Tarvitaan uudenlaisia työvälineitä työllistämiseen. Palvelun sijaan palvelukokonaisuus.
- Asiakaslähtöisyyttä ja yksilöllisyyttä tarvitaan.
- Näkemyksiä puolesta ja vastaan: tunnistetaan joka tapauksessa se, että nykyiset palvelut kaipaavat kehittämistä.

Tietoa kyselyyn vastanneista ja kyselyn tausta

Kyselyn tausta

Petteri Orpon hallitusohjelmassa on kirjaus:

”Hallitus uudistaa kuntouttavan työtoiminnan ja päihdekuntoutustyön työllistymistä edistäväksi. Kuntouttavan työtoiminnan työhön suuntaavat palvelut palautetaan kuntien järjestämisvastuulle kuitenkin niin, että kunnilla ja hyvinvointialueilla on mahdollisuus sopia kyseisten palveluiden järjestämisestä myös toisin esimerkiksi hyvinvointialueen kautta koko alueen laajuisesti.”

Kuntaliitto laati asiasta kuntien kanssa muistion keväällä 2024.

Hallitusohjelmakirjauksen ja muistion pohjalta työ- ja elinkeinoministeriö ja Kuntaliitto laativat kyselyn, jossa kartoitettiin lakisääteisten palvelujen vaikuttavuutta ja tarvetta uudelle matalan kynnyksen palvelulle. Kyselyssä kartoitettiin myös mahdollisen uuden palvelun sisältöä, kohderyhmää ja kestoä.

Kyselyyn vastanneet kuntakokoluokittain tarkasteltuna

Kaikki kyselyyn vastanneet
(N=125)

Kuntakokoluokka	Vastaajia
Alle 5000 as.	27
5000 - 10 000 as.	22
10 001 - 20 000 as.	29
20 001 - 50 000 as.	21
50 001 - 100 000 as.	11
Yli 100 000 as.	15
Yhteensä	125

Vastanneet kunnat (N=101)

Kuntakokoluokka	Vastanneita kuntia	Kuntia kuntakokoluokassa (Manner-Suomi)	Vastanneiden kuntien %-osuus kuntakokoluokasta (Manner-Suomi)
Alle 5000 as.	21	130	16,2
5000 - 10 000 as.	21	67	31,3
10 001 - 20 000 as.	22	43	51,2
20 001 - 50 000 as.	19	32	59,4
50 001 - 100 000 as.	10	12	83,3
Yli 100 000 as.	8	9	88,9
Yhteensä	101	293	34,5

Kyselyyn vastanneet maakunnittain tarkasteltuna

Kaikki kyselyyn vastanneet
(N=125)

Maakunta	Vastaajia
Etelä-Karjala	5
Etelä-Pohjanmaa	5
Etelä-Savo	3
Kainuu	2
Kanta-Häme	3
Keski-Pohjanmaa	4
Keski-Suomi	8
Kymenlaakso	3
Lappi	12
Pirkanmaa	18
Pohjanmaa	1
Pohjois-Karjala	2
Pohjois-Pohjanmaa	15
Pohjois-Savo	6
Päijät-Häme	10
Satakunta	5
Uusimaa	13
Varsinais-Suomi	10
Yhteensä	125

Vastanneet kunnat (N=102)

Maakunta	Vastanneita kuntia	Kuntia maakunnassa	Vastanneiden kuntien %-osuus maakunnasta
Etelä-Karjala	5	9	55,6
Etelä-Pohjanmaa	3	18	16,7
Etelä-Savo	3	12	25,0
Kainuu	2	8	25,0
Kanta-Häme	3	11	27,3
Keski-Pohjanmaa	3	8	37,5
Keski-Suomi	7	22	31,8
Kymenlaakso	2	6	33,3
Lappi	11	21	52,4
Pirkanmaa	14	23	60,9
Pohjanmaa	1	14	7,1
Pohjois-Karjala	2	13	15,4
Pohjois-Pohjanmaa	13	30	43,3
Pohjois-Savo	4	19	21,1
Päijät-Häme	6	10	60,0
Satakunta	4	16	25,0
Uusimaa	11	26	42,3
Varsinais-Suomi	8	27	29,6
Yhteensä	102	293	34,5

Kyselyyn vastanneet työllisyysalueittain tarkasteltuna

Työllisyysalue	Vastaajia
Espoo-Kauniainen	1
Etelä-Häme	2
Eteläinen Keski-Suomi	2
Etelä-Karjala	5
Etelä-Kymenlaakso	1
Etelä-Satakunta	1
Hanko-Inkoo-Raasepori	1
Helsinki	1
Jyväskylä-Muurame	3
Kainuu-Koillismaa	3
Kerava-Sipoo	0
Keski-Pohjanmaa	4
Keski-Savo	5
Keski-Uusimaa	5
Kirkkonummi-Vihti-Siuntio	1
Kouvola	2
Kuopio	1
Kymppi	2
Lahti	3
Lohja-Karkkila	1

²⁴ Kaikki kyselyyn vastanneet (N=125)

Työllisyysalue	Vastaajia
Läntinen Pirkanmaa	5
Meri-Lappi	4
Mikkeli	2
Oulu	5
Pietarsaari	0
Pohjanmaa	1
Pohjoinen Keski-Suomi	4
Pohjois- ja Itä-Lappi	2
Pohjois-Karjala	2
Porvoon seutu	3
Päijät-Häme	7
Raahe	6
Rovaseutu	1
Salo	2
Satakunta	4
Savonlinna	0
Seinäjoki-Isokyrö-Ilmajoki	0
Suupohjan työllisyysalue	3
Tampereen seutu	12
Tunturi-Lappi - Pello	5
Turku	8
TyöHäme	1
Vantaa	0
Ylivieska-Kalajoki-Nivala	3
Ylä-Savo	1
Yhteensä	125

Kyselyyn vastanneet työllisyysalueittain tarkasteltuna

Työllisyysalue	Vastanneita kuntia	Kuntia työllisyysalueella	Vastanneiden kuntien %-osuus työllisyysalueesta
Espoo-Kauniainen	1	2	50,0
Etelä-Häme	2	4	50,0
Eteläinen Keski-Suomi	2	8	25,0
Etelä-Karjala	5	9	55,6
Etelä-Kymenlaakso	1	5	20,0
Etelä-Satakunta	1	5	20,0
Hanko-Inkoo-Raasepori	1	3	33,3
Helsinki	1	1	100,0
Jyväskylä-Muurame	2	2	100,0
Kainuu-Koillismaa	3	10	30,0
Kerava-Sipoo	0	2	0,0
Keski-Pohjanmaa	3	8	37,5
Keski-Savo	3	4	75,0
Keski-Uusimaa	3	6	50,0
Kirkkonummi-Vihti-Siuntio	1	3	33,3
Kouvola	1	1	100,0
Kuopio	1	11	9,1
Kymppi	2	10	20,0
Lahti	1	1	100,0
Lohja-Karkkila	1	2	50,0

Työllisyysalue	Vastanneita kuntia	Kuntia työllisyysalueella	Vastanneiden kuntien %-osuus työllisyysalueesta
Läntinen Pirkanmaa	5	6	83,3
Meri-Lappi	4	6	66,7
Mikkeli	2	7	28,6
Oulu	5	11	45,5
Pietarsaari	0	4	0,0
Pohjanmaa	1	9	11,1
Pohjoinen Keski-Suomi	4	13	30,8
Pohjois- ja Itä-Lappi	2	8	25,0
Pohjois-Karjala	2	13	15,4
Porvoon seutu	3	6	50,0
Päijät-Häme	5	9	55,6
Raahe	5	11	45,5
Rovaseutu	1	2	50,0
Salo	2	4	50,0
Satakunta	3	11	27,3
Savonlinna	0	4	0,0
Seinäjoki-Isokyrö-Ilmajoki	0	3	0,0
Suupohjan työllisyysalue	1	6	16,7
Tampereen seutu	8	16	50,0
Tunturi-Lappi - Pello	4	5	80,0
Turku	6	23	26,1
TyöHäme	1	7	14,3
Vantaa	0	1	0,0
Ylivieska-Kalajoki-Nivala	2	6	33,3
Ylä-Savo	1	5	20,0
Yhteensä	101	293	34,5

Vastanneet kunnat (N=102)

Lisätietoja:

Erja Lindberg

erja.lindberg@kuntaliitto.fi

050 381 4096

Liisa Jurmu

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

050 479 6835

Anu Tirkkonen

anu.tirkkonen@mdi.fi

040 547 3944

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi